

Advies over de risico-analyse
van de bodemsanering Diemerzeedijk

11 maart 2002

039-180

ISBN 90-421-0972-6
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeente Amsterdam
t.a.v. ir. K.W. de Boer
directeur Dienst Ruimtelijke Ordening
Projectbureau IJburg
Postbus 1269
1000 BG AMSTERDAM

uw kenmerk

uw brief
30 januari 2002

ons kenmerk
039-181/Sc/ab

onderwerp
Advies over de risico-analyse van de bodemsanering Diemerzeedijk

doorkiesnummer
(030) 234 76 11

Utrecht,
11 maart 2002

Geachte heer De Boer,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen ten behoeve van de besluitvorming over de risico-analyse van de bodemsanering Diemerzeedijk. Ik bied u hierbij het advies aan, dat is opgesteld in het kader van het evaluerend ontwerpen bij de uitvoering van m.e.r. voor de woningbouwlocatie IJburg.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

drs. J.J. Scholten
werkgroepsecretaris

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies over de risico-analyse
van de bodemsanering Diemerzeedijk

Advies over de risico-analyse van de bodemsanering Diemerzeedijk, uitgebracht aan de Gemeente Amsterdam in het kader van het evaluerend ontwerpen bij de uitvoering van milieueffectrapportage (m.e.r.) voor de woningbouwlocatie IJburg door de Commissie voor de m.e.r.; namens deze

de werkgroep risico-analyse bodemsanering Diemerzeedijk

de secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.J. Scholten', written in a cursive style.

drs. J.J. Scholten

Utrecht, 11 maart 2002

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. TOETSINGSKADER	2
3. BEOORDELING VAN DE INFORMATIE.....	3

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 januari 2002 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Projectgegevens

1. INLEIDING

In september 1996 heeft de gemeenteraad van Amsterdam besloten tot de ontwikkeling van de woningbouwlocatie IJburg.

In het plangebied in het IJmeer zullen ongeveer 18.000 woningen worden gebouwd, 8.500 in de eerste fase en 9.500 woningen in de tweede fase.

In de afgelopen jaren is milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd voor verschillende besluiten die de realisering van IJburg mogelijk maken, te weten de planologische inpassing en de concessieverlening voor het land maken van de beide fasen. In deze m.e.r.'s werden de milieueffecten behandeld van de realisering van de woningbouwlocatie op de locatie zelf en op de omgeving en daarnaast ook van de mogelijke effecten die ontwikkelingen in de omgeving van IJburg kunnen hebben op het woon- en leefmilieu van deze nieuwe stadswijk van Amsterdam. Tot deze laatste categorie als veroorzaker van mogelijke effecten behoort de bodemverontreiniging van de voormalige afvalstort en afvalverbrandingsplaats op en aan de Diemerzeedijk. De daarin aanwezige verontreinigingen kunnen via het grond- en oppervlakte water verspreiden en aldus IJburg beïnvloeden.

In haar adviezen voor de richtlijnen voor de diverse milieueffectrapporten (MER'en) en de toetsingsadviezen van deze MER'en heeft de Commissie voor de m.e.r. er steeds op aangedrongen duidelijk te maken wat deze effecten kunnen inhouden en wat gedaan zou moeten worden om te voorkomen dat met de tijd het woon- en leefmilieu van IJburg daardoor negatief beïnvloed zou kunnen worden. In het toetsingsadvies d.d. 13 januari 1995 over het Aanvullend MER IJburg eerste fase wees de Commissie voor de m.e.r. er op dat in de beschrijving van de toen voorgenomen sanering van de Diemerzeedijk afvalstort- en verbrandingsplaats door isolatie en afdekking niet goed naar voren kwam in welke mate rekening werd gehouden met de niet eeuwige levensduur van de isolatievoorziening en technieken. De Commissie gaf de aanbeveling om de ontbrekende kwantitatieve informatie aan te vullen en een analyse te maken van "faalkansen en scenario's" van de voorzieningen en de technieken. De gemeente Amsterdam reageerde positief op deze aanbeveling. Per brief van 16 augustus 1996 gaf de gemeente aan dat een onderzoeksopdracht was uitgezet bij TNO Delft naar de verspreiding van stoffen bij verschillende faalmogelijkheden en de maatregelen om negatieve effecten te voorkomen dan wel te beperken. In het MER over de landaanwinning van de eerste fase van IJburg werd aanvullende informatie gepresenteerd. In het toetsingsadvies van 16 september 1996 over dat MER concludeerde de Commissie dat de aanbeveling van 13 januari 1995 slechts ten dele was uitgevoerd. In dat zelfde advies beval de Commissie aan om aandacht te geven aan de verdere invulling van het onderwerp in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen dat door Amsterdam met succes wordt toegepast op de doorgaande planontwikkeling en uitvoering van IJburg.

In augustus 2000 vond een informele tussentijdse beoordeling plaats van de risico-analyse. Bij brief van 30 januari 2002 ¹ heeft de gemeente Amsterdam (Dienst Ruimtelijke Ordening en Milieudienst) de Commissie voor de m.e.r. in

¹ Zie bijlage 1.

- het zonnodig afstemmen van de systemen van monitoring en beheersing op de geïdentificeerde emissies, zodanig dat geborgd is dat tijdig adequate mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve beïnvloeding te voorkomen dan wel te beperken.

Het doel van de risico-analyse is dus het signaleren van mogelijke ongewenste dan wel onaanvaardbare effecten zodat vroegtijdig mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen.

Het integrale nazorgplan omvat de volgende elementen:

- een monitoring- en bewakingssysteem;
- de uit te voeren maatregelen bij overschrijding van vastgestelde criteria;
- een organisatiestructuur, waarin is vastgelegd welke beslissingen door wie worden genomen en welke organisatie tot uitvoering overgaat met scheiding van verantwoordelijkheden voor beslissingen en uitvoering.

Het doel van het integrale nazorgplan is dat er waarborgen zijn geschapen om in de beheerssituatie van de gesaneerde locatie Diemerzeedijk maatregelen te nemen met betrekking tot monitoring, terugkoppeling en uitvoering om te voorkomen dat verspreiding van verontreinigingen naar buiten de locatie optreedt.

3. BEOORDELING VAN DE INFORMATIE

Door de gemeente Amsterdam is in het verleden al aangegeven dat een gedetailleerde kwantitatieve beoordeling van de risico's problematisch is vanwege het stadium in het ontwerpproces en vanwege de nieuwigheid van (de combinatie van) de toegepaste systemen. Door de Commissie is in haar advies van september 1996 al aangegeven dat hoewel een volledige kwantificering niet mogelijk bleek, er wel sprake was van een basis voor systematische terugkoppeling vanuit mogelijke faalwijzen naar maatregelen op technisch, organisatorisch en operationeel niveau. Deze terugkoppeling werd genoemd als aandachtspunt voor het evaluerend ontwerpen.

De lijn die daarbij steeds door de Commissie is gehanteerd, is de volgende:

- identificeer mogelijke onvoorziene emissies, bij voorkeur kwantitatief, aanvullend op datgene wat binnen het ontwerp al regulier bewaakt en beheerd wordt;
- zorg dat het monitoringsysteem zodanig is opgezet dat het ook recht doet aan de kritische factoren uit de risico-analyse;
- zorg voor een organisatorische inbedding waarbij signalering van incidenten en het treffen van adequate mitigerende maatregelen worden geborgd;
- evalueer het zorgsysteem in de loop der tijd en zorg daar waar nodig voor aanpassingen in de monitoring, signalering, technische voorzieningen of de organisatie.

BIJLAGEN

bij het advies over de risico-analyse van de
bodemsanering Diemerzeedijk

(bijlagen 1 t/m 2)

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Projectbureau IJburg

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Amsterdam

Besluit: Vaststelling van de risico-analyse van de bodemsanering Diemerzeedijk

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: Niet van toepassing

Activiteit: opstellen van een risico-analyse van de bodemsanering Diemerzeedijk

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag inzake risico-analyse Diemerzeedijk: 30 januari 2002

Advies uitgebracht: 11 maart 2002

Bijzonderheden: De adviesaanvraag gebeurt in het kader van het evaluerend ontwerpen voor de planvorming over de woningbouwlocatie IJburg. Het is in feite een nadere uitwerking van een bijzonder aspect in de verschillende m.e.r.'s die zijn uitgevoerd voor de planologische inpassing van IJburg en de landaanwinning. Het betreft de mogelijke kans dat verontreinigingen vanuit de bodemsanering Diemerzeedijk buiten het saneringsgebied kunnen geraken en de woningbouwlocatie IJburg kunnen beïnvloeden alsook het monitoring- en zorgsysteem dat aanwezig moet zijn om dergelijke gebeurtenissen te kunnen beheersen.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. J.H. Hoogendoorn

drs. R.B. van der Werff

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 januari 2002 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

Projectbureau
IJburg
Gemeente Amsterdam

 Commissie voor de milieuevaluatie	
ingekomen :	1 8 FEB. 2002
nummer	
descher	039-152 48x
kopie naar :	Sc

Commissie MER
Dhr. J. Scholten
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Datum
30 januari 2002

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Onderwerp

Informatie bij
Gijs Goosen
020 621 4282

Bijlagen

Adviesaanvraag inzake risico-analyse
Diemerzeedijk

8

Geachte heer Scholten,

Tussen de Commissie MER en de gemeente Amsterdam is een adviseringstraject ten behoeve van de planontwikkeling van IJburg afgesproken. Binnen dit kader, dat 'evaluerend ontwerpen' wordt genoemd, valt ook de advisering van de Commissie inzake de risico-analyse Diemerzeedijk.

Op 12 augustus 2000 heeft een eerste voorbespreking van de risico-analyse bij de Commissie MER plaatsgevonden. De bevindingen van de Commissie waren positief, maar er was ook behoefte aan meer informatie. Zodra deze informatie voor handen was, zo gaf de Commissie destijds aan, kon een advies opgesteld worden.

Op het moment dat deze extra informatie kon worden verstuurd werden door het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu publiekelijk twijfels geuit over de saneringsoperatie. Het leek ons onder die omstandigheden beter om eerst die twijfels bij het ministerie weg te nemen, alvorens de Commissie om een definitief advies inzake de risico-analyse te vragen.

Nu het ministerie én de Technische Commissie Bodembescherming hebben aangegeven geen twijfels te hebben over de deugdelijke uitvoering van de saneringsoperatie en de veiligheid van het gebied in de toekomst (zie onder andere de bijlagen), wil ik u vragen te adviseren over de risico-analyse Diemerzeedijk. Het ligt in mijn bedoeling nog voor de aanstaande Gemeenteraadsverkiezingen (maart 2002), de risico-analyse, tezamen met uw advies, ter akkoordering voor te leggen aan de voor de sanering verantwoordelijke wethouder, dhr Stadig.

Bij deze brief voeg ik de volgende bijlagen:

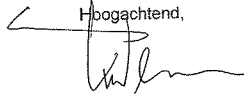
- Brief van PbD aan de MER-cie van 01-08-2000 nr. BR0316
- Brief van VROM inzake fase 416 en 417 met een instemming over de milieurisico-analyse (onderdeel IV)
- Brief van TNO van 13-10-2000 aan PbD inzake samenvatting milieurisico-analyse en integraal plan voor test- en inregelfase
- Notitie van PbD beheersing van milieurisico's bij voortschrijdend inzicht en realisatie van 27 maart 2001
- Advies nr S41 van de Technische Commissie Bodembescherming van 16-08-2001 inzake

Postbus 1269
1000 BG Amsterdam
Bezoekadres: Weesperstraat 432
Telefoon 020 621 41 61/77
Telefax 020 621 41 70

- beoordeling risico's bovenafdichting
- Inregel- en nazorgplannen van Arcadis versie 15-06-2001 (hoofdstukken 1, 2, 7)
- Integraal plan Inregelfase, versie 15 mei 2001
- Stand van zaken onderzoeken bodemkwaliteit rondom saneringsgebied Diemerzeedijk

Mede namens de ambtelijk opdrachtgever voor de sanering van de Diemerzeedijk, de directeur van de Milieudienst Amsterdam, mevrouw J. Goedhart,

Hoogachtend,

Ir. K.W. de Boer,
Ambtelijk opdrachtgever IJburg.